

INNSPILL OM KUNSTNERES RETT TIL RIMELIG BETALING

Kultur- og likestillingsdepartementet har nedsatt en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som skal se på kunstnere og kulturfolks rett til rimelig betaling. Arbeidsgruppa skal utarbeide forslag om veiledende prinsipper for fastsettelse av rimelig betaling for kunstnerisk arbeid som produksjon, oppdrag og formidling. I den anledning inviteres organisasjonene på kunstrområdene til et digitalt innspillsmøte den 30. Januar 2023.

Hvordan og på hvilken bakgrunn bør/kan rimelig betaling fastsettes?

UKS arbeider for at kunstneryrket skal være tilgjengelig for alle – kreativitet og ytringsmangfold er ubetingede goder for samfunnet. Dessverre er yrket som billedkunstner lite økonomisk verdsatt, og det utgjør i seg selv den høyeste terskelen til kunstverdenen.

Norsk kunstliv er regulert på flere områder som berører kunstnernes økonomi. Dette har i en stor grad skjedd på bakgrunn av kunstnernes historiske krav om økt bruk, rettferdig vederlag, og minsteinntekt. I Norge legges det til rette for kunstnere kan skape kunst, og for at kunsten skal nå ut til et marked og til et publikum. Offentlige ordninger for innkjøp og oppdrag er støttet av solid kunstformidling både fra offentlige institusjoner og det private markedet. De siste tiårene har formidlingen fått en mer sentral rolle på feltet, noe som har konsekvenser både for visningssteder og kunstnere. En stor del av kunstnernes arbeid handler nå om å produsere utstillinger eller andre oppdrag, hvor vi er tett integrerte i alle ledd fra produksjon, administrasjon, logistikk, montering og formidling. Disse oppgavene følger direkte av en utstilling eller oppdrag, men de er sjelden honorert og ofte er de ikke engang avtalt skriftlig.

Det har utviklet seg en ukultur på feltet, hvor kunstnere arbeider for offentlige visningssteder uten arbeidsavtale eller betaling. Kunstnerorganisasjonene på det visuelle feltet har i mange år frontet kampanjen «Utstillingsavtalen», med mål om å sikre kunstnere betaling for arbeid vi gjør på oppdrag av offentlig finansierte visningssteder. Når en avtale med staten er på plass vil private visningssteder følge etter, for det bør være utenkelig at vi kunstnere påtar oss krevende og risikofylte oppdrag som omfatter uker og måneder med arbeid mot liten eller ingen betaling.

For å sikre kunstnere betaling for arbeid med utstillinger og andre oppdrag ved offentlig finansierte visningssteder bør det på plass en rammeavtale som omfatter dagens utstillingsvederlagsavtale og som i tillegg sørger for at det betales honorar for arbeidet kunstneren utfører på oppdrag av visningsstedet.

Her må det spesifiseres et antall timer til produksjon, administrasjon, logistikk, montering og formidling.

Hvilke satser som skal følges må være gjenstand for forhandling, men i første omgang er det ikke størrelsen på satsen som er viktig. Vi må få slutt på ukulturen med at utstillingsavtaler inngås med et håndtrykk og etablere en praksis med tydelige skriftlige forhåndsavtaler.

UKS støtter NBK sitt innspill om en rammeavtale med staten som sikrer kunstnerne rimelig betaling.

Hvilke kollektive avtaler har dere inngått for medlemmer som er selvstendig næringsdrivende og/eller frilansere? Hvem er avtalepartene?

UKS er også et visningssted for kunst, og vi følger utstillingsvederlagsavtalen mellom staten og kunstnerorganisasjonene. Avtalen åpner for å gjøre fast avtale om størrelsen på vederlaget med NBK, og for å gjøre budsjettering og arbeid med nyproduksjoner mer forutsigbart har UKS gjort fast avtale.

Anbefaler dere eller følger dere anbefalte honorar satser og/eller minste satser for kunstnere?

UKS har ingen egne anbefalte satser for honorar, men viser ofte til KOROs satser for konsulenter og DKS sine satser for formidling.

Med vennlig hilsen,

Steffen Håndlykken
UKS styreleder

Om UKS

Unge Kunstneres Samfund (UKS) er en nasjonal medlemsorganisasjon for kunstnere og et visningssted for samtidskunst. UKS ble grunnlagt av kunstnere for kunstnere i 1921 og har siden arbeidet for å bedre kunstnerens kår samt å vise og formidle samtidens kunst. UKS representerer 650 profesjonelle kunstnere og er en av grunnorganisasjonene i Norske Billedkunstnere.

UNGE
KUNSTNERES
SAMFUND

YOUNG
ARTISTS'
SOCIETY

Keyzers gate 1 Postboks 521
0165 Oslo Sentrum
Norway 0105 Oslo

22 19 50 50
info@uks.no
www.uks.no

